

Üýtgeşik kesel / satiriki hekaýa

Category: Goşgular, Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar, Sözler
написано kitapcy | 23 января, 2025

Üýtgeşik kesel / satiriki hekaýa ÜYTGEŞIK KESEL

Gurluşykda işläp ýörenine esli ýyl bolanam bolsa Gurban Geldiýewiç bu edara başlyk bolup ýaňy geçipdi. Başlyk bolsaň dogrudan hem, aladaň köp bolýan eken, ähli zada özüň jogap bermeli, garaz, sensiz şo edarada çöp başy gymyldamaly däl. Hawwa, hut şeýle!

Ine, ol häzirem özüniň gyssagly işlerini bir gapdala goýup şäherden şahyryň gelerine sabyrsyzlyk bilen garaşyp otyr. «Şahyr halky synçy bolarmyşyn. Diýmek, kabineti ýene bir gezek syryp süpürmeli, ony tertibe salmaly. Ho-ol aňyrda duran içi gülli güldany ine, şu ýerik geçirmeli, ol duran ýeri, birhili, bolanok, gelşiksiz» diýip Gurban Geldiýewiç içini geplettdi. Hawa, şu gün şahyr Şyhly Sapaýewiçiň kollektiw bilen duşuşygy boljak. Ol öz goşgulary bilen gurluşykçylaryň önünde çykyş etjek.

Gurban Geldiýewiç Şyhly şahyr bilen geçen ýyl Gara deňziň gyrasynda kurortda tanşypdy. Ol Gurban Geldiýewiçiň başlyk bolanyny eşidip, hut ýaňy-ýakynda bu ýerik gelibem gidipdi, dostuny täze wezepe bilen gutlapdy. Şonda şahyr gurluşykçylar hakynda özüniň poema ýazmakçydygyny, soňra ondan teatrlaryň biri üçin spektakl döretjekdigini magtanyp aýdypdy. Hut şuş-şu günki duşuşyk hem Şyhly şahyryň haýyşy boýunça geçirilýärdi. Göz dikip şahyryň ýoluna seredip oturan Gurban birhili howsala bilen ýerinden turdy, sagadyna seretdi. Duşuşygyň başlanmagyna az wagt galypdyr. Gelip ýetişerdä hernä? Ol ýöne meni bütin kollektiwiň önünde ýüňsakgal edäýmezdä? Aý, ýok, geler-le, soňam bu duşuşygy onuň özi haýyş etdi ahyryn.

Penjiräniň önüne gelip saklanan «Žiguli» Gurban Geldiýewiçiň ähli aladalaryny edil ýagdan gyl soguran ýaly edip aýyrady. Ol ýeňillik bilen dem aldy-da, myhmanyny garşylamak üçin daş

çykdy.

– Ajaýyp ýolbaşçy, dostum Gurban Geldiýewiçe ýalkymly salam! – diýip, Şyhly şahyr elini uzatdy.

Gurban Geldiýewiç şahyr bilen gadyrly salamlaşdy, ony yzyna tirkäp, kabinetine bardy. Myhmanyň gelerine mähetdel ýaly sekretar gyz gülli çäýnegi göterip çay getirdi. Gözi gyza kaklyşan şahyr göterildi. Dälirän ýaly tarsa yerinden turdy-da, elini kelemenledip, çala başy çatylan setirleri kelpelik bilen okady.

Ak gar ýaly alkymy,
Jaýa düşýär ýalkymy,
Göýä üzüm salkymy,
Owadan sen, owadan.

Ol hilbir iş bitiren ýaly gomaljyrady, elini çarpyp göwniýetijilik bilen töweregine seretdi. Çykgynsyz ýagdaýa düşen gyz uýaljyrap çykmak bilen boldy. Şahyryň suwjuklygyna, onuň üfleseni gaýyp gitjek setirlerine Gurban Geldiýewiçiň gahary geldi, ýeňse damary kirş ýaly dartyldy. Ýöne ol syr bildirmedi, ýylgyran boldy. Şyhly Sapaýewiçi ugruna sürmeli. Onsoňam ol öwgüli sözleri erbet görmeýänliginden Gurban Geldiýewiçiň azda-kände habary bardy. Şonuň üçin hem onuň goltugyna köpräk garpyz gysdyrmak gerek.

– Görýäňmi, hakyky ýanyp duran talant-da! Diýjek zady diline gelip barýar. Bütün ömrümize oýlansagam ýaňky ýaly akgyňly dana setirleri özümüz-ä tapyp biljek däl. Berekella, şahyr!

Bu sözler Şyhly Sapaýewiçiň gulagyna hoş ýakdy. Ol birhili dogumlanan ýaly boldy, alkymyny çişirip güberildi.

– Men-ä makul bilseňiz häzir duşuşykda size söz beremde ýaş şahyr zat diýip durjak däldirin, görýän welin, siz bir wagt kämillige ýetişipsiňiz, has dogrusy ussat bolupsyňyz...

– Poeziýa düşüňän adamyň gürrüni başga-da – diýip, Şyhly Sapaýewiç dostunyň sözünü böldi. Ol hasam çişdi. – Ynha, bahym özümiň ilkinji kitabymy gadyrdan dostuma, poeziýanyň ölemen aşygyna sowgadam getirerin.

Gurban Geldiýewiç garşysynda duran şahyryň birhili ýel berlen

meşik ýaly çişip barsyna geň galdy. Be, allajanlarym, bu nämäniň alamatykan? Özünüň-ä piňine-de däl. Öz ýagdaýyna öz beletdir-dä, zat bolasy ýok-la. Gurban Geldiýewiç sözlerden sözlerin gowusyny saýlap, ýene-de şahyry taryplamaga durdy.

– Her asyryň öz görnükli şahyry bolarmyşyn diýýärler welin, XX asyryň poeziýa pälwany özüňiz bolsaňyz gerek. Bu ugurda siz heniz ýörelmedik ýol açdyňyz. Biziň poeziýamyzyň bagtyna dünýä inipsiňiz. Ömrüňiz uzak bolsun! Tüweleme, zehiniňiz daş ýarýar...

Şahyr edil onuň gözünüň alnynda dersine sygman gitdigiçe çişip barýardy. Ol birden böwenjik ýaly parkyldap ýarylaýmasyn diýip Gurban Geldiýewiç howatyrlandy. Onýança işik açyldy.

– Başlyk, klub-a adamlardan ýaňa urlup-dykylan ýaly, garaşyp otyrlar – diýip, kimdir biri gapydan boýnuny uzatdy.

Özleriniň häzir barýandyklaryny aýdyp, Gurban Geldiýewiç çalasyňlyk bilen ýerinden turdy. Uly howsala bilen şahyryň görejine seretdi, onuň häzir haly teňdi. Şyhly Sapaýewiçi gop berip galdyrmaly boldy.

O-ho-how, görseňizläň bu bolýan zatlary. Şyhly şahyr gapa syganok, zyndan iteklöp gördi, bolmady. Näme etmeli? Mähelle şahyra garaşýar. «Adamlary şu ýerik ýygnaýsagam boljak welin, ýer azlyk etjek. Eý, toba, näme etsemkäm?! Ýa birki sany ussa çagyryp gapynu gopardaýsammykam? Ýok, hökman doktor çagyrmaly, birden bir bolmasy iş bolaýmasyn. Wah, şahyry bu derejä ýetiren nämekän? Ol näme üçin edil ýel berlen top ýaly çişdikän? Men muňa çaydan başga hiç hili hödür-keremem-ä etmedim. Walla, gaýşarylyp özüniň azaryna-da däl, gaty arkaýyn.»

Gurban Geldiýewiçiň gorkusyna ýüzi ak esgä döndi. Aljyrady, sandyraýan barmaklary bilen telefonyň pyrlampajyny aýlady.

Uzyn-uzyn signal berip gelen «Tiz kömek» maşyny edaranyň agzynda saklandy. Kürsäp kabinete giren ak ýektaýly wraç gelip şahyry synlady, ony-muny soraşdyrды, damarynyň urşuny barlap gördi, üýtgeşiklik tapmady. Ol başyny ýaýkap, bälçiklik etdi.

– Umuman şahyrlaryň keselini biz wraçlardan däl-de, tankytçylardan soramaly, her ugruň öz doktory bolýar.

Tankytçy sesini eşiden şahyr ziňkildäp tistgindi, gözünü elek-

çelek edip töweregine seretdi. Az salymdan ýarylan pökgi dek pyssardy.

Gurban Geldiýewiçiň ýüregi ýerine gelen ýaly boldy, ýylgyryp wraç gelniň ýüzüne seretdi, minnetdarlyk bildirdi.

– Bilmändiris, şahyryň üýtgeşik keseli bar eken – diýip, ol gidip barşyna pyşyrdady.

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar